

Kinderen van Ouders met Psychische Problemen / Verslavingsproblemen (KOPP/KOV)

Naar schatting telt Nederland zo'n 400.000 ouders met psychische en/of verslavingsproblemen. Het opgroeien in zo'n gezin kan voor Kinderen van Ouders met Psychische Problemen / Verslavingsproblemen (KOPP/KOV) ingrijpende gevolgen hebben. Gelukkig groeit een groot deel van die kinderen zonder problemen op. Het is belangrijk kinderen, jongeren en gezinnen die wél een verhoogd risico lopen vroegtijdig op te sporen en gepaste interventies in te zetten. De *Richtlijn Kinderen van Ouders met Psychische Problemen / Verslavingsproblemen (KOPP/KOV)* gaat daar over. Vlot handelen voorkomt ernstige problemen.

Beschikbare materialen

Voor het raadplegen en toepassen van de *Richtlijn Kinderen van Ouders met Psychische Problemen / Verslavingsproblemen (KOPP/KOV)* heb je een aantal materialen tot je beschikking: de richtlijn zelf, de onderbouwing, een set van drie werkkaarten en een cliëntversie: informatie voor ouders. Deze materialen kun je downloaden en bestellen op www.richtlijnenjeugdhulp.nl.

Aan de slag met deze richtlijn

Wij hopen dat de *Richtlijn Kinderen van Ouders met Psychische Problemen / Verslavingsproblemen (KOPP/KOV)* jou en je team ondersteunt in je dagelijkse werk. Met behulp van het werkblad dat nu voor je ligt kun je zelf en/of samen met je team kennis maken met de richtlijn. Door het invullen krijg je ook een overzicht van hoe je de richtlijn op dit moment al toe past en kom je achter de dingen die nog aandacht vragen. We hopen dat het invullen van dit werkblad je inspireert om (verder) met deze richtlijn aan de slag te gaan.

Instructie

Je krijgt steeds de opdracht om een stukje in de richtlijn door te nemen en beantwoordt daar vervolgens een of meerdere vragen over. We proberen je daarbij zoveel mogelijk te laten reflecteren op hoe jij en/of je team momenteel werkt.

Hoofdstuk 2: Gevolgen voor de jeugdigen

1. Ken je de gevolgen van KOPP, en kun je ze herkennen bij de kinderen die je begeleidt? Welke verbeteringen zijn mogelijk en wat is daar voor nodig?

Hoofdstuk 3: Risico- en beschermende factoren

2. Herken je alle risico- en beschermende factoren die in het hoofdstuk worden genoemd? Wat is nieuw? En welke risico- en beschermende factoren kom je vaak tegen bij de kinderen en gezinnen die je begeleidt?

Lees paragraaf 'Aangrijpingspunten voor preventie en hulpaanbod'.

3. Hoe wordt in jouw/jullie organisatie ingezet op het verzwakken van risicofactoren en het versterken van beschermende factoren? Wat zou nog beter kunnen?

Hoofdstuk 4: Screenen op risico's

4. Op welke wijze signaleer je momenteel KOPP/KOV-gezinnen binnen de trajecten die je uitvoert?
5. Om een goede risico-inschatting te maken beveelt de richtlijn aan om met de SIK-lijst te werken. Is de SIK-lijst volgens jou een dekkend instrument om de risico's van KOPP/KOV in kaart te brengen? En vind je het een prettig instrument om mee te werken?
6. Wanneer er belangrijke informatie ontbreekt na het invullen van de SIK-lijst, wordt in de richtlijn aanbevolen om informatie in te winnen bij de huisarts of de verwijzer (mits hiervoor toestemming is van de ouders). In hoeverre volg jij deze aanbeveling op? Zijn hier binnen het team of de organisatie concrete afspraken over gemaakt?
7. Voor de verdere screening van emotionele problemen, gedragsproblemen en gezinsfunctioneren noemt de richtlijn een aantal screeningsinstrumenten.
 - a. Welke instrumenten uit de richtlijn zijn beschikbaar binnen jullie organisatie?
 - b. Ben je voldoende toegerust om zo'n instrument in te zetten? Welke verbeteringen zijn mogelijk en wat is daarvoor nodig?
8. Maak je voor eventuele broertjes/zusjes in het gezin ook een risico-inschatting? Waarom wel of niet?

Hoofdstuk 5: Interventies voor ouders, jongeren en gezinnen

Lees paragraaf 'Psycho-educatie'.

9. Welke plek krijgt psycho-educatie binnen het hulpverleningstraject? Ben je bekend met deze interactieve websites met voorlichtingsmateriaal? Maak je er wel eens gebruik van? Waarom wel of niet?

Lees paragraaf 'Overzicht van interventies'.

- 10 a. Welke interventies zijn beschikbaar binnen jouw organisatie of samenwerkingsverband?
- b. Worden ze ook altijd ingezet? Zo nee: waarom wordt hier niet altijd voor gekozen? Wat vind je daarvan? Wat is er voor nodig om de aanbevolen interventies vaker in te zetten?
11. Zoals in de richtlijn wordt aangegeven, is het belangrijk voor het inschatten van de ernst van de KOPP/ KOV-problematiek, om de items uit de SIK-vragenlijst waar de hulpverlener nog onvoldoende zicht op heeft, aan de orde te laten komen in een gesprek met de ouders en eventueel het kind of de jongere. Bespreek je deze punten met de ouders? Zo ja, betrek je hierin het kind ook? Waarom wel/niet? Wat vind je moeilijk aan zo'n gesprek? Welke tips heb je voor collega's?
12. Is binnen het team of de organisatie een (up-to-date) sociale kaart beschikbaar die inzicht geeft in samenwerkingspartners binnen de jeugdhulp, jeugd-ggz, de (huis)artsenzorg, etc? Wat is er voor nodig om deze kaart op te stellen dan wel bij te houden? Wie is hier verantwoordelijk voor?

Hoofdstuk 6: Omgaan met ingewikkelde situaties

13. Welke knelpunten of ingewikkelde situaties zijn voor jou herkenbaar bij deze problematiek wanneer je hoofdstuk 6 leest? Hoe ga jij hier mee om? Welke verbeteringen zijn mogelijk en wat is hiervoor nodig?

- 14 a. Wat vind je voor je eigen werk/binnen jouw team belangrijk uit de richtlijn?

b. Op een schaal van 1-10, in hoeverre worden de aanbevelingen gebruikt in je werk/binnen jouw team?

c. Hoe kun je deze aanbevelingen nog beter toepassen in je werk?

Cliëntversie/informatie voor ouders

15. Past de informatie uit de informatie voor ouders bij jouw/jullie manier van werken? Welke vragen kan deze informatie voor ouders op roepen bij de cliënten en welke antwoorden kun je hier op geven?

Over richtlijnen

Richtlijnen ondersteunen jou als professional om samen met cliënten te beslissen over de best passende hulp. Richtlijnen geven onderbouwde aanbevelingen op basis van wetenschappelijk onderzoek, praktijkkennis van professionals en ervaringskennis van cliënten. Richtlijnen worden regelmatig aangepast. We adviseren altijd de website te raadplegen voor de meest actuele versies: www.richtlijnenjeugdhulp.nl.

